

Äck! wi lefwe i en afgudisk och skändfull tid. Våra studenter äro nu de akrafina herrar, liksom de skulle bortaga jordens mörker med sina kläder och swajande fanor och kofisamma tillställningar — Wi ha nys sett den skat, som utvecklades i Lund, då Tegnér's bildstod af-täcktes. War der inter afguderi, då gamla och unga med blottade hufvudstogade förbi bildstoden och Tegnér's anhöriga upphöjdes och skålar druckos? Swad wann härmed Kristi rike? Männe härvid Gud allena prisa-des — ej snillet, ej skalden, som har sin bästa bildstod i sina skrifter och kan säga med Horaz: Monumentum ere-gi are perennius? — Huru ofta har ej werldens påf-wisla anda kanoniserat sanningens bittraste förföljare, men brändt eller förbränt sanningens varmaste wänner! Men werldens anda war sig alltid lik. Den böjer sig ej för storheten, som blöder på Golgatha, för Lambet och Blodet, men för skalder, skådespelare, sångerskor och dansöfver bugar och krypper och offrar den. Äck! werlden är full — full — full med — — — afguderi. — —

— — — — —
**Aftonsänges Predikan på Andra Sönd. i Adw.
 hållen i Hernösand. 1848.**

Hedningarnes Apostel widrör i dagens Text många ämnen, som kunde förtjena att behjertas af oss Christnej, men då wi icke kunna betrakta alla ämnen på en gång; och då Aposteln icke otydligt tillämnagiswer, att menin-gen med hans ord ifrån 9 till och med 12 wersen går ut på att wisa huruledes Kristus war kommen att re-gera öfwer Hedningarna; så kunna wi taga oss deraf

anledning att betrakta och eftersinna: Huru Kristus regerar öfwer Hedningarna genom Christendomen 1:mo sådant den nu är; 2:do sådan den borde wara.

Vår första förefattis war, som sades, att betrakta, huru Kristus regerar öfwer hedningarna genom Chris-tendomen — sådan den nu är. Den första frågan blir alltså denna: Hurudan är Christendomen nu? och häraf följer åter den andra frågan: Har wäl Chri-stendomen någon sin warit annorlunda än den nu är? Eller med andra ord: Har det wäl någon sin förut funnits bättre Christna än nu? Och då wi wäga beswa-ra denna sista fråga med ja så ha wi med detsamma medgifwit att nu tidens Christendom icke är den rätta, eller: den är icke så, som den borde wara.

För att nu bewisa, att Christendomen nu är annor-lunda än förr; måste wi draga oss tillbaka till tidens början, och draga oss till minnes hurudan Christendo-men war i sin början.

Om wi nu läsa nya Testamentet, och i synnerhet Ap-ostlagerningarne så finna wi, att de, som först antogo Christendomen, wore fattigt folk, som inte hade några stora förmåner att wänta här i werlden. Apostlarnes selskwa, som predikade den Christna läran, hade warit fiskare och tullbetjenter. Apostelen Paulus war den en-da, som war lärd; men han föraktade lärdomen och sa-de sig icke wilja weta af annat än Jesum Christum och honom korsfäst. — Betrakte wi nu denna lilla hop, som bekände sig till Christna läran; så finna wi, att de föraktade werlden och de ting, som i werlden äro. In-gen ibland dem war rik, och war det någon, som hade

förmögenhet; så delte han mest sin förmögenhet till de fattiga. Deras förnämsta glädje war, att tala och så höra talas om Jesum af Nazaret och honom korsfäst. Deras förnämsta ära war martyrdöden, eller den lyckan att få dö på korset eller på stupstocken för Jesu Christi skull. Och så stor magt hade Grälsaren fått öfwer deras hjertan genom Christendomen att ingenting i werlden kunde förmå dem, att öfwergefwis eller förneka honom; ingenting i werlden kunde förmå dem att begå ett brott eller tänka, tala eller göra någonting, som war stridande emot hans wilja. Ingenting fruktade de mindre än döden, och så säkra woro de på sin salighet, att de gingo med glädje till afsträttisplatsen, och tackade Gud, att de woro wärdige att så lida smälek för Jesu Christi skull; och war det någon som af fruktan för döden flydde undan, eller kastade en näsiva rökelse på afgudens altare, för att dermed frälsta sitt lif, en sådan fick på lång tid icke komma in bland de Christnas församling. Han blef ansedd med afsty och förakt; han måste stå utan för dören och gråta och be dem, som gingo in i kyrkan, att de skulle bejsa Gud om nåd för honom. Så stor magt hade Grälsaren fått öfwer deras hjertan, och wi hafwa der ett exempel på, huru Kristus regerade öfwer Hedningarne genom Christendomen sådan den då war.

Wi skulle nu också se till, huru Kristus regerar öfwer hedningarna genom Christendomen, sådan den nu är. Men om wi jämföra den Christendom, som då war, och den Christendom som nu är; så fruktar jag att wi blifwa utan Christendom. Ty säkert måste Christendomen den tiden hafwa warit någonting annat än den nu

är efter wi finna så mycken olifhet i deras och wår wandel. Wisserligen finns det äfwen nu en slags Christendom, en dödd bokstafetro; det finns en hop af döpta Hedningar, som gå i kyrkan, och ananma nattwarden; en eller par gånger om året; och dessa döpta hedningar tyckas verkligen tro, att de der dopet och Nattwardsgäendet och de öfriga kyrkobrukens skola betyda något. Det finns också andra, som ifra för Christendomen sådan den nu är; emedan den kan passa till en bom- eller hållhake för de råa masornas, att de icke må bryta löst och rusa åstad i passionernas wilde hra, lik en blodström öfwer jorden.

Ty det har verkligen hänt och kan hända ännu en gång, att, då några utstälade swartandar ifrån asgrund, lunnat inbilla menniskorna, att Bibeln och allt hwad der står är bara fabler och Prestilögner; så har menniskorna blifwit så wilde, att de slagat hwarandra som kreatur, tag bort bommen eller hållhaken, som håller menniskorna inom skrankorna af det menskliga; tag bort den allmänna bokstafstron, eller den yttre bekännelsen, (fastän den icke arnat är, än ett menande, ett för saunt hållande, en dödd bokstaf, som somliga stafsiva förut och andra stafsiva efter, att det nemligen skall finnas en Gud, och ett lif efter detta, ett ansvar och redogörelse) tag bort den bokstafswen, och du skall få se, att menniskorna rafa löst på hwarandra; Du skall få se huru gudseswulen bärfar grasfara bland menniskorna midt på ljusa dagen.

Men wi böra ändå tacka Gud för den wisserligen öförtjenta nåden, att wi ännu så hafwa den döda Bok-

stafven qwar; ty wore icke den; så skulle wäl snart äfwen fista stenet af Christendomen förswinna och dö bort. Under den Bokstafwen kan möjligen någon gnista af lif finnas här och der. Men det wärsta är, att Bokstafwen dödar; den dödar lifwet. Ty om det också möjligen låter säga sig, att Kristus regerar öfwer hedningarne genom Christendomen, sådan den nu är; så är det likwäl klart, att Kristus icke har någon magt öfwer hedningarnas hjertan; så länge som Christendomen är dödd, d. v. s. utan lif utan värma, ett skal utan kärna. Det är skrifwit i Profetens Bok; det är skrifwit om Kristus, att **Konungarne skola wandra i stenet af Hans herrlighet**, och så länge som Konungarne äro Christligt sinnade, och söka med sitt exempel att befordra den lefwande Christendomen; så länge kan man säga, att de wandra i stenet af Herrans herrlighet; ty ingen är bättre undersåte än en sann Christen; ingen faller warmare förböner för Konungen, än en Christen. Men om de styrande betrakta Christendomen som ett medel att hålla styr på masorna, då bedraga de sig, då börja thronerna att swigta. Då kommer den döda Bokstafwen, som en knut på menniskornas samveten. Den döda bokstafwen är lifsom ett utanlås, som man will sätta på fårahuser, för att slänga ut Ulfswarna, som tjuta der utanföre. Om man med den döda bokstafs tron söker omkringgärda och omkringslansa Christendomen för fristänkeriet, hwar skola då de rätta herdarne slippa in i fårahuser. Finns det någon rättsinnig herde som tycker, att det är synd om fårena, som måste försmäktas i den döda bokstafvens qwalniga lifsluft, och skulle han wisja

skaffa dem någon andelig föda till förfriskning för deras nådehungrande själar; så måste han, tröskt af de döda bokstafs formerna, endast wara såren under förtäckt ord; annars blir han snart sjelf insperrad uti samma jernstywa bokstafs fjettrar, hwaruti man welat spärja sjelfwa Christendomen. Hwarifrån skall då lifwet komma i Christendomen? Det är klart, att der den rätta Christendomen är, der är lif, der är frihet. Den låter icke fjettra sig af döda och stela bokstafs gårdar. Den will lefwa i frihet. Och om det låter säga sig, att Kristus regerar öfwer Hedningarna genom Christendomen sådan den nu är, så låter det likwäl icke säga sig, att Kristus har någon magt öfwer hedningarnes hjertan genom en dödd bokstafsstro eller mun tro; ty meningen med Christi regering öfwer hedningarna är en lefwande Christendom, icke någon dödd bokstaf eller utanlås; icke ett menande eller förmodande, att man efter en färd full och lättsinnig, kanske ofta lastbar, men för werldens ögon ärbar eller stenhelig wandel, skall få stiga in i himmelriket. Meningen med Christi regering öfwer hedningarne är, att Han skall få magt öfwer sjelfwa hjertat, genom kärleken och den tvingande nåden, och att menniskan genom detta nådens och kärlekens jernris (hwarmed han tuktar hedningarne) skall känna sig lycklig, glad, stark och salig redan här i tiden.

Men huru och på hwad sätt skall det bli mera lif och värme i Christendomen, om man med den döda, stela och jernhårda bokstafstren, will sätta bommar och lås för fårahuset, och der inslänga icke allenast de arma såren, utan äfwen bockar och getter, ja! till och med hundar och

swin. Huru måste icke de arma fåren förtrampas och förtryckas i trängseln af så olifartade djur. Om en rättfärdig herde vill komma med sådana fjäddor, som passas för fåren; så blir han nedsmutsad af de andra djuren; ty den fjäddor han bjuder dem kunna icke fördras, de spy upp den genast. Icke heller kunna fåren wara belåtna med den fjäddor, som swinaherdar gifwa åt hundar och swin. Derför bort med tvånget! Låt Christendomen bli fri; så får den lif. Låt fåren få sådana herdar, som icke blott klippa dem och mjölka dem utan äfwen bespisa dem med ewiga liffens ord; då får Christendomen lif; då får Kristus magt öfwer menniskornas hjertan och icke blott öfwer kropparne genom en tom och dödd bekännelse, d. v. s. genom Christendomen sådan den nu är. Wi hafwa nu försökt att beskrifwa, huru Kristus regerar öfwer hedningarna genom Christendomen sådan den nu är; nu skulle wi också försöka att wisa huru Han regerar öfwer hedningarna genom Christendomen sådan den borde wara. Men som det är swårt att wisa huru Christendomen borde wara; så måste wi åtnöja oss med att wisa huru menniskorna borde wara och kunde wara, om Christendomen wore lefwande och klar; ty Christendomen sjelf står inte att beskrifwa med ord; den måste kännas; den måste smakas; den måste erfaras. Tänk om nu en sådan tid kunde inträffa; att wi blefwe tvungne att affwärja oss Christendomen, antingen för det wi icke hafwa någon Christendom, eller också för det wi hafwa den så usel och så andefattig som den är. Om, säger jag, wi blefwe tvungne att antingen affwärja oss Christendomen, eller också att

gå till döden och blöda på snipstocken för Christendomen; hwilketdera skulle wi då göra? Antingen affwärja eller blöda; Ett af de två, och intet wal emellan, intet besinnande vidare; ett af de två; Hwad skulle wi göra? Jag frågar bara för roskull, utan affeende på hwad, som kunde hända, eller möjligen kan hända. Hwad skulle wi göra? Jag frågar, huru mången det wore ibland oss, som hade så stark tro på Gud, och så pass lefwande kärlek till Trälsaren, att han skulle hafwa lust att gå till döden för sin tro, för Christendomen, och ändå wara glad? Om det wore någon, som hade lust att slita sig lös ifrån gråtande makar och barns armar, och stiga upp på bålet, eller låta sarga sig der i deras åsyn för Jesu Christi skull?

Kanske då först, skulle wi få se, huru det står till med vår Christendom. Kanske då först skulle wi se, huru menniskan ser ut inwertes. Kanske då först skulle wi få se, huru många hjertans tankar blefwe uppenbarade i affeende på Trälsaren och Christendomen. Men jag tar till bats mina ord — jag har redan sagt, för mycket — det war bara en flykt af den rätta Christendomen, som jag wille wisa eder. Det war kanske för hårdt, eller rättare för mycket begärt af vår tid, som kallat sig den upplysta att fordra en sådan uppoffring för Christendomen. Jag wille inte büsta, att någon ibland oss skulle ställas på ett sådant prof — och jag tackar min Gud, att han är så nådig, att han inte ställer oss och vår swaga tro på sådana prof; fastän jag för min del wet verkligen icke, hwilketdera, som wore nyttigare för oss och för våra barn, antingen att blöda —

eller icke blöda för Jesu Christi skul'. Men Ivi gå nu i alla andra ämnen, och, em I tillåten mig, vill jag framställa en annan fråga: Huru många är det ibland oss, som har lust att öfvergifwa sina gamla syndawaror, till ex. otukten, som har blifwit så rådande i land emänniflores barn, att det nu mera icke anses för någon skam eller wanära att förföra och förnedra och wara förnedrad; ett brott, hwaraf endast själsderna bli synliga för werlden, de olyckliga, wanwärdade, faderlösa barnen; men själsfwa gerningen, den må wara synlig eller icke, står med outplåulig skälstrift skrifwen bland blodfärderna i skuldregistret — eller förbannelserna, hädelserna och de ohyggliga skränen på gatorna i det andeliga Sodom och det andeliga Gomorrah af wifwiga, medwetslösa krypande eller daggande djur i menniskogestalt; midt för portarna af helgedomen, under marmar af Templet, står den handskrift skrifwen i blod, som anklagar och vittnar, att Christendomen är föraktad och förtrampad i upplysningens tidevarf. Är detta Christendom eller hetendom? och om sådana gerningar, som nyss nämndes, höra till upplysningen, då tillstår jag uppriktigt, att i Barbarernas land der ingen sol skiner om dagen der endast månen sprider sitt mörka sken, och endast norrisfnet visar den ensamme wandraren wägen; der finnes åtminstone, mera dygd och ensald i seder än här i upplysningens land.

Christnel skall jag ännu beskriwa för Eder hurudan Christendomen är, och hurudan den borde wara i ett land och i en stad, som har så mycken anledning till wäckelse och befinning? Skall jag, med den ringa erfä-

renhet jag eger i den saken, tala om för Eder, huruledes Christendomen består, icke i dans och i lek, icke i werldsliga nöjen och spel, icke i silke och siden wid sidan af tiggare trasor, icke i skryhögga flott wid sidan af tiggare kofor; icke heller i den så högt beprifade dygden, som annars är så älskward och eftersträfwad, em den bora finnes till; utan Christendomen den sanna, äkta, rena Christendomen består i, — om I wiljen weta det — den består i förnedring!

Förstån mig rätt! jag sade, att den sanna, äkta och rena Christendomen består i förnedring; ty innan en menniska kan blifwa upphöjd till en Christen, måste hon först och framför allt wara förnedrad i Guds ögon, i sina egna ögon, i hela werldens ögon. Wår frälsare war också förnedrad, innan han blef upphöjd fast i annan mening, än Ivi hör tala. Jag måste alltid krypa innan jag kan gå. Jag måste bli förnedrad, innan jag kan blifwa upphöjd. Men att komma till en sådan förnedring, går icke alltid så lätt. Det ligger i menniskans natur någonting motståndande, som strider emot en sådan förnedring. Man tror sig wara, man bjuder till att wara, man sträwar att wara åtminstone någorlunda femugod med andra, och i synnerhet om man, efter en någorlunda god uppfostran, smickrar sig med den kusliga inbillningen, att man är dygdig, och borde kunna wara dygdig, och att man i och för denna dygd borde stå i någon nåd hos Gud; då är det bra swårt att bli förnedrad. Om nu så skulle hända, att Gud låter en sådan dygderik menniska falla — så! falla djupt, som till ex händelsen war med Petrus, som måste gå ut i

förfägan och skämmas för sin dygd, eller med qwinnan i den dygdesamma Phariseern Simons hus, som måste stå bakom Grälsarens fötter, och skämmas offentligt för hela werlden för sin odygd; — då säger jag, om det skulle hända, att en sådan människa blir slagen, antingen af ett djupare fall eller af en swår motgång eller af ett blifvande nådeord, som faller djupare in i själen; då säger jag är det en möjlighet att bli förnedrad; och endast då är det en möjlighet för Grälsaren att så magt öfver syndarens eller synderskans hjerta, och på det sättet, genom Christendomen få regera enwäldigt; ty det vill han: Han vill regera alldeles enwäldigt öfver hedningarnas hjertan: Han tål inga medregenter.

Nu är det klart af sakens natur, att en människa, som känner sig på en gång slagen och förnedrad, måste se sig om efter hjälp; hon måste wänta sig i sioflet, och wrida sig som en mask. Hon måste under wändan och födsloarbetet gräpa efter något stöd. Hon måste skatta sig lycklig, om hon med Petrus kan slipa uti förfägan och gråta ut. Hon måste skatta sig lycklig, om hon, genom folkträngseln, kan tränga sig fram, och komma Grälsaren så nära, att hon får taga på hans klädesfall. Ja! hon måste skatta sig oändeligen lycklig om hon kan få den nåden att stå och skämmas offentligen för hela werlden, bakom Grälsarens fötter; och tårarna, som falla på dessa heliga fötter, dem måste hon torra bort med sitt hufvudhår; ty hon wet väl, att det är oansändigt, ja, att det är onwärdigt för henne att stå så nära den heliga mannen — Men hon kan icke, hon vill icke, hon förmår icke låta bli att gråta, och derföre gråter hon, och torrar bort tårarna med

sitt hufvudhår, att icke något märke af hennes syndasmittade tårar må lemnas qwar. — Nu anmärka werldens barn, som tycka det wara så oförklarligt och besynnerligt, att Grälsaren kan få en sådan magt öfver menniskohjertat, att han kan tvinga dem, som blifwit röfde af den förekommande nåden, han kan tvinga dem att gråta när han vill, han kan tvinga dem att blöda för Christendomen när han vill; han kan tvinga dem att gå i elden för sin skull, ja han kan tvinga dem att hoppa af glädje midt under gråtandet. Werldens barn sade jag, göra den anmärkningen, att det är besynnerligt huru Jesus af Nazaret, som anses för en så stor Lärare och Profet; huru kan han tåla en så otärlig och otvåklig qwinna handtera sig på det wiset. Eller med andra ord: werldens barn kunna icke begripa, huru det kommer till, att Grälsaren icke gör någon åtskillnad på dygdiga och odygdiga menniskor. Det förefaller dem besynnerligt, att han är lika nådig emot åktenkapsbryterskan och emot sjelfwa Röfwaren på korset, som han är nådig emot den rika och förnåma ynglingen, som frågar honom om råd i afseende på sin salighet, hwaraf nödwändigt måste hända, att den sörsta hof kommer att stå i bredd med den dygderikaste människa på jorden, och att Grälsaren således icke gör något afseende på den så högt beprifade dygden. Ja! så är det inför Christi domstol. Så är hans behagliga wisja, oumgrundelig i råd och i magt. — Men, beware oss Gud från den tanken, att wi skulle deraf taga oss anledning, att lefwa som kreatur, i den förmodan att wi med några tillagjorda snufvningar på sotesängen, eller genom att bigta oss,

skulle vara färdiga och wälberedda att sliga? in i him-
melriket.

Huru aktar Presteståndet på Tidens tecken?

Uti No 12 af denna Tidsskrift för 1852, har en artikel blifwit införd i anledning af Cleri Comitalis Circular 1851. Uti denna artikel hade wi föresatt oss att undersöka, huru Presteståndet aktar på Tidens tecken. Vi så nu tillfälle att gifwa en fortsättning af den påbörjade artikeln, och fråga med fullt åltsamhet: huru aktar Presteståndet på Tidens tecken, när det ser sedesförderwet taga öfwer hand icke allenast i hushusholsten, utan äfwen i landsorterna: När det ser utswäfningar taga öfwer hand ibland de bildade; när det ser laster och brott taga öfwerhand ibland massan af Folket: icke blott dryckenskapslasten; som äfwen den blinde kan se. och den döfwe höra, utan äfwen andra utswäfningar, som förnedra menniskans förnuftiga natur och sätta henne i jämbredd, med de ofskäligen djuren.

Hwad är det som hindrar Ståndet, att i massa arbeta på Nykterheten. Är det icke Ståndets pligt, att taga vara på sin broder? Kanne ståndet hyser samma förnuftiga tankar om förnuftets Gudomliga natur, som Rationalisten; när jag uppfyller mina plikter med iakttagande af mina rättigheter, så angår det ingen huru jag lefwer; Jag skall self swara för mina gerningar. — Menne det icke wara den fära Aptititsfipen och punschglasen, som hindrar de flesta Presler, att med alskar angripa den stora brännvins Draken, som heter att sluka Folkets både fysiska och moraliska krafter. Eller Lär

det ambitionen, som tillstoppar munnen på dessa slumma hundar, som ställa intet, ehuru kyrkan är full af tjuswar. Kanne är det fruktan för werlden, som hindrar dem att ställa på de nyktra sällhundarne. Presten vill icke stå sig med Församlingen, som besår af barmhertiga krögare och nyktra sällhundar. Han fruktar för werldens hat emedan han snart kunde få sig ett föraktligt öfnamn på nacken, antingen swärmare, Läsarpredikant, eller Jesuit.

Det är allmänt bekant, att Doctor Wieselgren blef förbuden af Dom Capitlet i Lund att hålla nykterhets Tal i andra Församlingar; och en del Pastorer redade att låna kyrkans nycklar; kanne war det meningen, att fånga in de andeliga swinen inom kyrkans murar, så att werlden icke skulle få höra deras grymtande, men hwarföre fick icke Wieselgren hålla Tal i andra Församlingar? Jo! Emedan de heliga Fäderna fruktade, att detta nykterhetswäsende, kunde urarta till swärmeri! Och hwarföre fick han icke allestädes låna kyrkans Nycklar? Jo! Emedan Gubbarna i Pastoraten fruktade, att Wieselgren kunde stämma bort Församlingen. Man har äfwen sett af Tidningarne, att en dylik kyrkans pelare, som kyrkofäderna i Skåne wägrat lemna kyrkans Nycklar åt en resande Nykterhets Predikant, som dock war beslutsam tillgad af Nykterhets Föreningen i Stockholm att hålla Nykterhets Tal: Och detta har händt förledensommare uti ett Pastorat i Angermanland, hwarest Pastor i Församlingen tycktes vara swartskjuf eller afundskjuf om sina andeliga swin. Måghanda tänkte han, som ägaren till Swinahjorden vid Gadara: En sådan trollskarl, som vill drifwa ut; brännvins

dsförelsen ur Församlingen, kan förorsaka alla swära her-
dar en obotlig skada, emedan de kunna förlora sina andeliga
swin. Allt detta har skett på frihand; eller på stående
fot, och skall framdeles uti kyrkans annaler blifwa ett
stående och stående bewis på Lutherska kyrkans Tolerans;
det skall wara ett talande bewis på den liberala anda,
som nu är rådande inom Lutherska kyrkan. När den
rena, äkta i brännvinspannan och spritågan förklarar
de Lutheranismen är i fara att kränkas af Nykterhets
wännernas botpredikningar, då måste kyrkans pelare
gripa sig an med nykterhets wäsendets hämmande att
det icke må urarta till swärmeri. När ormaetret frä-
ser i alla deras ädror: då blir äfwen nykterhets wäsen-
det ett ohäggligt swärmeri; den Orthodoxa gallans inträde
på hjernan werkar hos våra nyktra Fariseer den oför-
gripliga öfwerthgelsen, att allt sammans är swärmeri
och Fanatism, som icke luktar af den döda Trons as.

(Forts.)

— 9 —

Witeå

Tryckt hos W. M. Nygren. 1853.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 9. September. 1853. 2 Årg.

Aftonsångs Predikan på 2:dra Sönd. i Adw.
hållen i Gernösand. 1843.

(Forts. från föreg. Nummer)

Ly fastän många brottfångare gå ut och glad till dö-
den i sitt fulla medvetande af Trälsarens nåd; och mån-
gen, som tyckt sig lefwa dygdigt i werlden, och har haft
den tanken om sig att han borde få blifwa salig; bö-
jar då först, när det gäller, när han känner, att det icke
hjelper mera att späna emot döden, då förut börjar han
twifla på sin salighet; så böra wi derföre icke taga oss
anledning deraf, att tänka så: hwad hjälper nu att wa-
ra dygdig. Det gäller ingenting inför honom. Det är
ju då så godt att vara brottfång. Nej, min wän! är du
dygdig, så är det bra, är du ock icke dygdig, så är det
icke bra, men hwilketdera faller som hälsat, så är du
brottfång: d. v. s. det finns ingen dygd; det finns bara
nåd; och det är nåden, som skall tvinga dig, att bli dyg-
dig. Och nu Chr. Åh; Nu har jag sagt min mening om
Christi regering genom Christendomen, sådan den är,
och sådan den borde wara; Det kommer endast derpå
an, om I fattat min mening rätt. — Men trön I, att

om Gräslaren skulle få sådan godt öfwer menniska hjer-
tat, som han fått öfwer de första Christna, eller öfwer
några så, fast obemärkte och föraktade, i hela Christen-
heten här och der fringspridda, wänner i Jesu Chri-
sto — tron J, att, om Christendomen nu här ibland oss
wore så, som den borde wara — Tron J då, att werl-
den skulle se ut, som den nu ser ut? Tron J, att man
då skulle se gråtande och tiggande barn, som icke weta
hwar deras föräldrar heta? Tron J, att man då skul-
le höra det ohyggliga skrälet af rusiga wanibettingar,
som wanka af och an på gatorna, tjutande som ulswar
om nätterna? — Eller de rysliga ederna, förbannelsers-
na, hädelserna. Nej! platt intet. Ty besinnen blott
hwar werkan religionen d. v. s. Christendomen har, när
den får intrång och werka fritt i menniskohjertat. Der
är intet menande, intet medgifsande, eller förmodande,
om och kanse eller kan hända, att, om man är dygdig,
så blir man wäl salig; hwilket menande slutligen upplö-
ser sig i det grusligaste twiswel och fasa, för döden när
det gället; och när det redan är för sent att arbeta sig
igenom twislet, wändan och födsloarbetet, till ljus och
klarhet, till fullkomligt medwettande af nåden; Och hwar
kan man wäl hyfsa för tankar om en själ, som sjunker
in i ewigheten i detta halfmedwettlösas tillstånd, utan
wisshet, utan lif. Det blir lifsom ett öfwerlätande på
måsa till en owis framtid. Der blir som en slump, om
man blir salig eller intet. Det är försträcktligt, att på
detta sätt öfwerlemnna hela sin själ, hela sitt lif och he-
la sin ände på en owis framtid; och wad mer kan man
säg om den som...

Guru aktar Presteståndet på Tidens tecken?

Fortf. från föreg. Nr.

Presteståndet klagar öfwer den dåliga Tidsandan, som
hatar allt twång; Men ståndet klagar icke öfwer den or-
rena spritanda, som luktat illa i all och med inom stånd-
ets egen klubb. Hwar har ståndet uträttat till brän-
wins flodens hämmande på Niskdagarne? Har det i
massa yrkat bränwinsbränningsöfrubud? Har ståndet i
massa gått in i nykterhets förening? Har det wäckt en
enda motion om bränwins ståtens höjande? Nej! Stånd-
et har icke gjort någonting af allt detta. Ty först och
främst har egenmyttan, hittills ätminstone, icke tillåtit
Ståndet att affsaga sig all bränwinsbrännings rättighet.
Och för det andra vill Ståndet tänka och handla fritt
i bränwins-saken. Det vill tänka fritt öfwer winsten
af bränwins pannan; det vill tänka fritt öfwer brän-
wins flaskan och punsch-glaset. Ståndet hatar allt
twång, äfwen det spiritubsa twånget; och kan således icke
ge gifwa sig till trålar under nykterhetsöfket, hwilket wor-
re ett stort intrång i menniskans ofbrytterliga rättighe-
ter. Vi äro kallade till frihet säger Apostelen; och
Tegner tillägger, till tankens frihet, till lefwerneis fri-
het och hwar för icke till spritångans frihet, till bränwins
pannans frihet, till drankens frihet. — Ja! sågom
rent ut: Vi äro kallade till frihet, att göda swinen med
drank och efterlank. Sedan det söta win, hwaraf Apost-
lärne woro fulla på Pingstidagen, förlorat sin must och
kraft, att göda Menniskorna druckna af sött win; sedan
kraften af detta andeliga win bordunstat; hafwe wi fått
den ofbrytterliga friheten, att göda de andeliga swinen